

# TĂNG CƯỜNG GẮN LÝ LUẬN VỚI THỰC TIỄN TRONG GIẢNG DẠY HỌC PHẦN CHỦ NGHĨA XÃ HỘI KHOA HỌC Ở CÁC TRƯỜNG ĐẠI HỌC HIỆN NAY

Phạm Thị Bích Ngọc

Trường Đại học Sư phạm Kỹ thuật Vinh

Email: Bngocspktv@gmail.com.

**Tóm tắt:** Tăng cường gắn kết giữa lý luận và thực tiễn trong giảng dạy học phần Chủ nghĩa xã hội khoa học là một yêu cầu tất yếu của công tác giáo dục lý luận chính trị trong tình hình mới. Trên cơ sở luận giải vai trò của thực tiễn, bài viết đề xuất một số giải pháp để tiếp tục tăng cường gắn lý luận với thực tiễn trong giảng dạy học phần Chủ nghĩa xã hội khoa học ở các trường đại học hiện nay.

**Từ khóa:** Chủ nghĩa xã hội khoa học, lý luận gắn với thực tiễn.

**Nhận bài:** 02/12/2025; **Biên tập:** 05/12/2025; **Phản biện:** 12/12/2025; **Duyệt đăng:** 19/12/2025.

## 1. Đặt vấn đề

Chủ nghĩa xã hội khoa học (CNXHKKH) là một trong ba bộ phận cấu thành chủ nghĩa Mác - Lênin, giữ vai trò nền tảng trong hình thành thế giới quan khoa học, nhận sinh quan cách mạng và phương pháp (PP) luận biện chứng.

Học phần CNXHKKH nghiên cứu những quy luật và tính quy luật chính trị - xã hội của quá trình phát sinh, hình thành và phát triển hình thái kinh tế - xã hội cộng sản chủ nghĩa mà giai đoạn thấp là CNXH; những nguyên tắc cơ bản, những điều kiện, những con đường và hình thức, PP đấu tranh cách mạng của giai cấp công nhân và nhân dân lao động nhằm hiện thực hoá sự chuyển biến từ CNTB lên CNXH và CNCS.

Đây là môn khoa học gắn bó mật thiết với thực tiễn lịch sử của phong trào cộng sản và công nhân quốc tế, cũng như với quá trình đấu tranh và xây dựng CNXH ở các quốc gia trên thế giới, trong đó có Việt Nam (VN).

Thực tiễn thế giới và trong nước trong những năm gần đây chuyển biến hết sức nhanh chóng, xuất hiện nhiều vấn đề chính trị - xã hội mới, đòi hỏi cần nâng cao năng lực tư duy, bản lĩnh chính trị, khả năng nhận thức thực tiễn của sinh viên (SV). Trong khi đó, ở nhiều cơ sở giáo dục đại học hiện nay, hoạt động giảng dạy học phần CNXHKKH vẫn thiên về lý thuyết, thiếu sự gắn kết giữa lý luận và thực tiễn, chưa tạo động lực để SV vận dụng lý luận phân tích, đánh giá những vấn đề thực tiễn đặt ra.

Xuất phát từ yêu cầu đổi mới căn bản, toàn diện giáo dục và đào tạo, đặc biệt là công tác giáo dục lý luận chính trị trong tình hình mới hiện nay, việc tăng cường gắn kết giữa lý luận và thực tiễn trong giảng dạy học phần CNXHKKH có ý nghĩa vô cùng quan trọng.

## 2. Nội dung nghiên cứu

**2.1. Nguyên tắc lý luận gắn liền với thực tiễn và vai trò của thực tiễn trong giảng dạy học phần CNXHKKH**

Trong triết học Mác - Lênin, phạm trù thực tiễn giữ vị trí trung tâm vì nó quyết định toàn bộ quá trình nhận thức và cải biến thế giới. C.Mác và Ph. Ăngghen đã khám phá ra vai trò quyết định của thực tiễn xã hội đối với lý luận, khẳng định rằng thực tiễn không chỉ là cơ sở và mục đích cuối cùng của nhận thức mà còn là tiêu chuẩn quyết định của chân lý. Lý luận phải hướng đến thực tiễn và sự vận động của thực tiễn chính là quá trình hiện thực hóa, đồng thời kiểm nghiệm sự phát triển của lý luận. Mối quan hệ biện chứng, tác động qua lại lẫn nhau giữa lý luận và thực tiễn trở thành một trong những luận điểm nền tảng của chủ nghĩa Mác - Lênin (CNMLN).

Kế thừa và phát triển quan điểm đó, Chủ tịch Hồ Chí Minh nhấn mạnh: “Thống nhất giữa lý luận và thực tiễn là một nguyên tắc căn bản của CNMLN; thực tiễn không có lý luận hướng dẫn thì thành thực tiễn mù quáng, lý luận mà không có liên hệ với thực tiễn là lý luận suông.”

Trong công tác giảng dạy lý luận chính trị (LLCT), nâng cao ý thức chính trị của SV nói chung, học phần CNXHKKH nói riêng, Nghị quyết Đại hội XIII của Đảng nêu rõ: “Đổi mới căn bản nội dung, chương trình, PP giáo dục LLCT theo hướng khoa học, sáng tạo, hiện đại và gắn lý luận với thực tiễn”.

Như vậy, việc gắn kết chặt chẽ giữa lý luận và thực tiễn không chỉ là nguyên tắc PP luận của CNMLN và tư tưởng Hồ Chí Minh, mà còn là yêu cầu tất yếu trong đổi mới giáo dục LLCT hiện nay, đặc biệt đối với học phần CNXHKKH.

Việc tăng cường gắn kết giữa lý luận và thực tiễn trong giảng dạy CNXHKKH có vai trò đặc biệt quan trọng.

Thực tiễn giúp người học từng bước tiếp cận và thấm nhuần sâu sắc các nội dung lý luận của học phần CNXHKKH. Đây là môn học có tính khái quát cao, sinh viên chỉ thực sự nhận thức được, thấu hiểu được giá trị của lý luận CNXHKKH thông qua những dẫn chứng sinh động từ thực tiễn xây dựng chủ nghĩa xã hội trên thế giới và ở VN hiện nay.

Gắn lý luận với thực tiễn trong giảng dạy học

phần CNXHKKH góp phần nâng cao ý thức, thái độ và trách nhiệm chính trị - xã hội của SV, bồi dưỡng lòng yêu nước, hun đúc khát vọng cống hiến vì mục tiêu “Dân giàu, nước mạnh, dân chủ, công bằng, văn minh”.

Gắn lý luận với thực tiễn trong giảng dạy học phần CNXHKKH góp phần trang bị cho sinh viên nhân sinh quan cộng sản, phát triển tư duy biện chứng và năng lực vận dụng tri thức vào giải quyết các vấn đề chính trị - xã hội đặt ra trong thực tiễn cuộc sống.

## 2.2. Thực trạng gắn kết lý luận với thực tiễn trong giảng dạy học phần CNXHKKH ở các trường ĐH hiện nay

Trong quá trình giảng dạy học phần CNXHKKH, GV đã có ý thức gắn lý luận với thực tiễn phong phú. Không chỉ cung cấp cho SV những tri thức lý luận, các GV còn chủ động cập nhật các chủ trương của Đảng, chính sách pháp luật của Nhà nước, các vấn đề chính trị - xã hội, vấn đề thời sự nóng hổi vào nội dung bài giảng, giúp SV nắm bắt kịp thời thực tiễn đời sống. Đội ngũ GV đầy mạnh ứng dụng công nghệ, sử dụng các PPGD tích cực, lấy người học làm trung tâm. Nhờ đó, việc học không còn là việc tiếp nhận lý thuyết một cách thụ động, một chiều mà trở thành quá trình trải nghiệm, tạo điều kiện cho SV chủ động tìm hiểu, phân biện các vấn đề chính trị - xã hội và vận dụng lý luận vào thực tiễn.

Mặc dù có những chuyển biến tích cực, song quá trình gắn kết giữa lý luận và thực tiễn trong giảng dạy học phần CNXHKKH ở các trường ĐH hiện nay vẫn còn tồn tại không ít bất cập mang tính hệ thống và lâu dài. Một số bài giảng vẫn mang tính hàn lâm, nặng về lý luận, khô cứng, trừu tượng, gây khó khăn cho SV khi liên hệ với thực tiễn đời sống.

Việc cập nhật thực tiễn đời sống chính trị - xã hội vào bài giảng hiện nay chưa thực sự đồng bộ. Không ít GV phụ thuộc vào giáo trình hoặc sử dụng các học liệu cũ, lặp đi lặp lại nhiều năm, thiếu sự cập nhật, trong khi thực tiễn thế giới và trong nước biến đổi nhanh chóng. Cũng có nhiều bài giảng dừng lại ở mức mô tả hiện tượng, dẫn chứng chứ chưa đi sâu phân tích, luận giải bản chất vấn đề.

Dù đội ngũ GV đã áp dụng các PPDH tích cực như thảo luận nhóm, nêu vấn đề, phân tích tình huống... nhưng cách triển khai vẫn còn mang tính hình thức, chưa thực sự gắn kết giữa lý luận và thực tiễn trong giảng dạy.

Bên cạnh đó, ở hầu hết các trường ĐH hiện nay, hệ thống KTĐG vẫn nặng về ghi nhớ, tái hiện kiến thức, chưa đánh giá được mức độ vận dụng lý luận vào phân tích các vấn đề thực tiễn đời sống. Điều đó vô hình trung làm giảm động lực tìm hiểu thực tiễn của SV, khoảng cách giữa hiểu và vận dụng vẫn khá xa...

## 2.3. Một số giải pháp nhằm tăng cường gắn lý luận với thực tiễn trong giảng dạy học phần CNXHKKH

\*Nâng cao chất lượng đội ngũ GV nhằm tăng cường tính thực tiễn trong giảng dạy CNXHKKH

Đây là giải pháp then chốt để đảm bảo tính thực tiễn, gắn lý luận với thực tiễn trong giảng dạy học phần CNXHKKH. Bởi GV chính là linh hồn của bài giảng, là người thiết kế, định hình và dẫn dắt quá trình nhận thức khoa học của sinh viên.

Trước hết, cần nâng cao nhận thức của GV về vai trò đặc biệt quan trọng của việc gắn kết lý luận và thực tiễn trong giảng dạy học phần CNXHKKH. Người dạy phải ý thức sâu sắc rằng trong bối cảnh xã hội diễn biến nhanh chóng, phức tạp như hiện nay, nếu bài giảng chỉ dừng lại ở việc truyền thụ kiến thức lý luận mà thiếu liên hệ mật thiết với thực tiễn thì rất khô cứng, khó thuyết phục cũng như không khơi dậy được hứng thú học tập của người học. Bài giảng chỉ thực sự có giá trị khi giúp SV vận dụng lý luận khoa học để nhận thức và giải quyết các vấn đề thực tiễn. GV là người giúp SV tiếp cận các quy luật, phạm trù CNXHKKH thông qua lăng kính đời sống chân thực, gần gũi.

Vì vậy, cần thường xuyên tổ chức các hoạt động bồi dưỡng, sinh hoạt chuyên môn nhằm giúp GV nhận thức rõ ý nghĩa của việc gắn lý luận với thực tiễn đối với đổi mới giáo dục và nâng cao chất lượng đào tạo. Thay đổi nhận thức sẽ dẫn đến thay đổi trong hành động. GV sẽ chủ động cập nhật thông tin mới, nghiên cứu thực tiễn, thiết kế bài giảng gắn lý luận với thực tiễn.

Song song với đó, cần nâng cao phẩm chất, năng lực toàn diện của đội ngũ GV nhằm gắn kết lý luận với thực tiễn trong giảng dạy học phần CNXHKKH.

GV CNXHKKH vừa là người thầy giảng dạy tri thức khoa học cho sinh viên, vừa là người chiến sĩ trên mặt trận tư tưởng, lý luận của Đảng. Vì vậy, đội ngũ GV phải vững vàng về chuyên môn, không ngừng nâng cao bản lĩnh chính trị, trau dồi đạo đức cách mạng, kiên định với mục tiêu, lý tưởng của Đảng, của dân tộc.

Học phần CNXHKKH nghiên cứu các phạm trù, quy luật chính trị - xã hội, về sứ mệnh lịch sử của giai cấp công nhân, về quá trình chuyển biến từ chủ nghĩa tư bản lên chủ nghĩa xã hội và chủ nghĩa cộng sản. Để nâng cao năng lực gắn lý luận với thực tiễn, đội ngũ GV phải không ngừng học tập, nghiên cứu lịch sử đấu tranh của phong trào cộng sản và công nhân quốc tế, những chuyển biến nổi bật của tình hình thế giới và trong nước hiện nay, cập nhật hệ thống chủ trương, đường lối của Đảng, chính sách và pháp luật của Nhà nước. Trong thiết kế bài giảng, căn cứ vào nội dung từng chương, mục tiêu hướng tới, đối tượng đào tạo mà GV lựa chọn các dẫn chứng phù hợp. Các ví dụ minh họa phải được lựa chọn kỹ lưỡng, đảm bảo tính khoa học, tính thời sự, tính điển hình, phản ánh sâu sắc đời sống kinh tế, chính trị - xã hội. Khi đưa thực tiễn

vào minh họa, GV không chỉ dừng lại ở việc cung cấp thông tin mà phải phân tích, lý giải giúp SV hiểu bản chất của sự kiện. Từ đó, thực tiễn sẽ chứng minh, làm rõ tính đúng đắn, cách mạng và khoa học của lý luận CNXHKKH.

Đồng thời, trong quá trình giảng dạy, cần tăng cường trao đổi, chia sẻ kinh nghiệm giữa các GV. Thông qua sinh hoạt chuyên môn, dự giờ thăm lớp, các giảng viên có cơ hội học hỏi lẫn nhau, góp phần nâng cao năng lực sư phạm, cập nhật kiến thức mới, đổi mới phương pháp giảng dạy, nâng cao chất lượng đào tạo.

**\*Đổi mới PP giảng dạy theo hướng phát huy tính chủ động của người học**

Học phần CNXHKKH nghiên cứu về các quy luật chính trị - xã hội, về quá trình chuyển biến từ chủ nghĩa tư bản lên chủ nghĩa xã hội, chủ nghĩa cộng sản. Để tránh việc tiếp thu kiến thức của SV mang tính thụ động, một chiều, người GV phải đổi mới PP giảng dạy, lấy người học làm trung tâm, phát huy tính chủ động, tích cực của SV.

Cần tăng cường kết hợp phương pháp thuyết trình với PP nêu vấn đề, thảo luận nhóm, bài tập nghiên cứu tình huống thực tiễn, phân tích so sánh các mô hình chính trị - xã hội khác nhau, hoặc kết nối các vấn đề lý luận với diễn biến thời sự trong nước và quốc tế...

GV hướng dẫn SV cách đặt câu hỏi, hướng dẫn cách tìm kiếm, kiểm chứng thông tin, xem xét, nghiên cứu vấn đề toàn diện, đa chiều. Từ đó, SV tự đi tìm câu trả lời, rèn luyện khả năng đánh giá và phân tích vấn đề cho SV từng bước rèn luyện tư duy phản biện. Đây là một năng lực cực kỳ quan trọng trong bối cảnh các thế lực thù địch đang đẩy mạnh hoạt động chống phá, xuyên tạc, đặc biệt trên không gian mạng như hiện nay.

**\*Xây dựng hệ thống bài giảng và học liệu gắn với thực tiễn:** Đây là những công cụ vô cùng quan trọng trong giảng dạy học phần CNXHKKH nhằm gắn lý luận với thực tiễn. Hệ thống bài giảng và học liệu được xây dựng càng bài bản thì càng giúp giảng viên chủ động trong triển khai hoạt động dạy học. Nó cũng góp phần liên kết lý luận và thực tiễn ngay trong từng bài học, đồng thời giúp người dạy áp dụng linh hoạt các PP giảng dạy, nâng cao chất lượng đào tạo, đảm bảo chuẩn đầu ra của học phần.

Hệ thống bài giảng và học liệu cần lựa chọn những ví dụ thực tiễn điển hình, mang tính thời sự, tính giáo dục cao. Đồng thời, cần được thường xuyên cập nhật các sự kiện mới nhất của tình hình thế giới và trong nước, quá trình xây dựng chủ nghĩa xã hội của các nước XHCN hiện nay, những nghiên cứu mới nhất về các vấn đề chính - xã hội, hệ thống quan điểm, chủ trương, chính sách của Đảng và nhà nước trong từng giai đoạn. Hệ thống này đòi hỏi phải được thiết kế linh hoạt để vận dụng hiệu quả cho từng lớp học, từng đối tượng giảng dạy.

Trong bối cảnh cách mạng khoa học và công nghệ phát triển mạnh mẽ như hiện nay, việc xây dựng hệ thống học liệu gắn với thực tiễn cho học phần CNXHKKH cần khai thác tối đa các nguồn dữ liệu số, nền tảng trực tuyến và các công cụ thông tin hiện đại.

Ví dụ, khi giảng chương 4 Dân chủ xã hội chủ nghĩa và nhà nước xã hội chủ nghĩa, GV có thể xây dựng học liệu thực tiễn thông qua việc so sánh giữa nền dân chủ tư sản và nền dân chủ vô sản. Từ những dẫn chứng cụ thể, mang tính thời sự của nền dân chủ tư sản điển hình là nền dân chủ tư sản Hoa Kỳ và nền dân chủ XHCN ở Việt Nam, GV giúp SV nhận diện sâu sắc những sự khác nhau về mục tiêu, bản chất chính trị, bản chất kinh tế, bản chất tư tưởng, văn hóa, xã hội, cơ chế vận hành của hai mô hình dân chủ.

Các dẫn chứng về nền dân chủ tư sản Hoa Kỳ như sự phân hóa giàu nghèo; bất bình đẳng gia tăng; kiểm soát súng thất bại; tệ phân biệt chủng tộc; sự chi phối của các nhóm lợi ích đối với chính trị; tình trạng vi phạm nhân quyền trên thế giới...

Bên cạnh đó là những dẫn chứng về những nỗ lực không ngừng nhằm mở rộng và củng cố quyền làm chủ của nhân dân trong nền dân chủ XHCN ở Việt Nam: Nhân dân tham gia quản lý nhà nước; tăng cường hoạt động giám sát và phản biện xã hội; không có “vùng cấm” trong đấu tranh phòng, chống tham nhũng; chương trình xóa đói giảm nghèo bền vững; chính sách an sinh xã hội được mở rộng, thực hiện phân phối theo lao động kết hợp phúc lợi xã hội; chính sách cho vùng sâu, vùng xa, đồng bào dân tộc thiểu số, người yếu thế; chính sách “không ai bị bỏ lại phía sau” trong phòng, chống COVID-19...

Thông qua hệ thống học liệu mang tính thực tiễn đó, SV sẽ hiểu bản chất và nhận thức rõ về mặt lý luận: Dân chủ xã hội chủ nghĩa là nền dân chủ phục vụ lợi ích của đại đa số, là nền dân chủ cao hơn về chất so với nền dân chủ tư sản.

Trong bối cảnh thế giới chuyển động nhanh, nhiều diễn biến phức tạp, khó lường trong những năm gần đây, GV cần theo dõi và kịp thời cập nhật, bổ sung vào hệ thống học liệu phục vụ giảng dạy CNXHKKH: Bước đột phá mạnh mẽ của quá trình xây dựng mô hình chủ nghĩa xã hội đặc sắc Trung Quốc; Cuộc xung đột Nga - Ukraine; xung đột ở khu vực Trung Đông; Cách mạng màu ở Bangladesh, Nepal; tình hình bất ổn tại Myanmar; sự trỗi dậy của các nước Châu Phi, đặc biệt là sự trưởng thành về ý thức dân tộc...

**\*Đổi mới công tác kiểm tra, đánh giá theo định hướng phát triển năng lực của sinh viên**

Kiểm tra, đánh giá là quy trình cuối trong quá trình đào tạo, là công cụ để cơ sở đào tạo, người giảng dạy kiểm tra kiến thức của người học. Các hình thức kiểm tra đánh giá trong các trường đại

học hiện nay bao gồm kiểm tra thường xuyên, kiểm tra định kỳ, thi kết thúc học phần. PP kiểm tra, đánh giá đa dạng: Vấn đáp, trắc nghiệm, tự luận.

Để nâng cao chất lượng, hiệu quả trong giảng dạy học phần CNXHKKH, cần đổi mới kiểm tra, đánh giá theo hướng phát triển năng lực của sinh viên. Bên cạnh việc kiểm tra, đánh giá về kiến thức cơ bản, cốt lõi, cần đánh giá năng lực vận dụng lý luận vào xem xét, phân tích các vấn đề chính trị - xã hội của đất nước trong quá trình xây dựng chủ nghĩa xã hội trong bối cảnh toàn cầu hóa, hội nhập quốc tế sâu rộng và cuộc cách mạng khoa học công nghệ đang phát triển mạnh mẽ hiện nay. Gắn lý luận CNXHKKH phù hợp với từng ngành nghề, đối tượng. Đánh giá, kiểm tra năng lực vận dụng tri thức khoa học của sinh viên trong đấu tranh, phê phán các luận điệu sai trái, xuyên tạc của các thế lực thù địch, bảo vệ vệ quan điểm, đường lối của Đảng, bảo vệ nền tảng tư tưởng của Đảng, bảo vệ con đường xây dựng chủ nghĩa xã hội ở VN. Đặc thù của các môn lý luận chính trị nói chung và môn CNXHKKH nói riêng là không chỉ cung cấp tri thức mà còn giáo dục chính trị, tư tưởng cho SV. Mục tiêu kỹ năng vận dụng lý luận vào trong thực tiễn, thái độ chính trị, tư tưởng của người học không thể lượng hóa như các môn khoa học khác. Vì vậy, để kiểm tra đánh giá theo những yêu cầu trên là một nhiệm vụ rất khó khăn.

Điều đó đặt ra yêu cầu đội ngũ GV cần xây dựng hệ thống ngân hàng câu hỏi kiểm tra, đánh giá đảm bảo tính khoa học, toàn diện về mặt lý luận, đồng thời gắn với các vấn đề thực tiễn chính trị - xã hội trong nước và thế giới. Làm được điều đó, giảng viên vừa giúp SV củng cố kiến thức CNXHKKH, vừa

phát triển năng lực vận dụng lý luận vào nhận thức, giải quyết các vấn đề thực tiễn đặt ra.

Trong quá trình giảng dạy, để đảm bảo kiểm tra, đánh giá thường xuyên, cần xây dựng hệ thống câu hỏi, chủ đề thảo luận, đề tài thuyết trình theo hướng phát triển năng lực người học, gắn với thực tiễn.

### 3. Kết luận

Tăng cường gắn lý luận với thực tiễn trong giảng dạy học phần CNXHKKH ở các trường đại học hiện nay không chỉ đáp ứng yêu cầu đổi mới căn bản, toàn diện giáo dục mà còn thể hiện trách nhiệm, tâm huyết của đội ngũ GV trong bối cảnh tình hình trong nước và thế giới đang diễn biến nhanh chóng. Đây là con đường tất yếu để hình thành thế hệ SV Việt Nam có tri thức, bản lĩnh chính trị vững vàng, khả năng phản biện xã hội, tinh thần trách nhiệm công dân cao trong sự nghiệp xây dựng chủ nghĩa xã hội nhiều khó khăn, thách thức nhưng vô cùng vinh quang, rất đáng tự hào ■

### Tài liệu tham khảo

- [1]. Bộ Giáo dục và Đào tạo (2024). *Giáo trình Chủ nghĩa xã hội khoa học (Dành cho bậc đại học hệ không chuyên Lý luận chính trị)*. Hà Nội: Nxb. Chính trị quốc gia Sự thật.
- [2]. Bộ Giáo dục và Đào tạo (2024). *Giáo trình Triết học Mác - Lênin (Dành cho bậc đại học hệ không chuyên Lý luận chính trị)*. Hà Nội: Nxb. Chính trị quốc gia Sự thật.
- [3]. Đảng Cộng sản Việt Nam (2021). *Văn kiện Đại hội Đại biểu toàn quốc lần thứ XIII, Tập II*. Hà Nội: Nxb. Chính trị quốc gia Sự thật.
- [4]. Hồ Chí Minh (1995). *Toàn tập, tập 8*. Hà Nội: Nxb. Chính trị quốc gia Sự thật.

## Strengthening theory-practice connection in teaching Scientific Socialism modules in the universities today

Pham Thi Bích Ngọc

Vinh University of Technology and Education

Email: Bngocspktv@gmail.com.

**Abstract:** Strengthening the connection between theory and practice in teaching the subject of Scientific Socialism is an inevitable requirement of political theory education in the new situation. Based on the explanation of the role of practice, the article proposes some solutions to continue strengthening the connection between theory and practice in teaching the subject of Scientific Socialism in the universities today.

**Keywords:** Scientific Socialism, theory linked to practice.